КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-йил чиқиши.
№ 162 (5511).
19 АВГУСТ
СЕШАНБА
1975 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

БЎКА РАЙОНИ ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ МУРОЖААТИ ТЎҒРИСИДА

Тошкент область партия комитети Бўка райони илғор механизаторларининг Қуйи Чирчиқ райони хўжаликларининг 1975 йил пахта ҳосилини машиналар билан териб олишга уюшқоқлик билан тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларига жавобан «Тошкент ҳақиқати» газетасининг 14 август сонида босилган мурожаатини маъқуллади.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши область бошқармасига, «Узсельхозтехника» область бирлашмасига, район партия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига Бўка райони илғор механизаторларининг 1975 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда пахта териш техникасидан юқори унум билан фойдаланиш ва йиғим-терим ишларини механизациялаш даражасини ошириш ҳақидаги мурожаатини ишлаб чиқиш ва қўллаб-қувватлашни топширди.

Пахтадан юқори ҳосил олиш ва машина теримини қисқа муддатларда, юқори сифатли ўтказиш учун механизаторлар, бригадалар, область хўжаликлари ўртасида кенг социалистик мусобақани ташкил этиш тавсия этилди.

Область ва район газеталари редакцияларига, радио ва телевидениега социалистик мусобақанинг боришини кенг ёритиш ва пахта йиғим-теримида техникадан юқори унум билан фойдаланаётган колхоз ва совхозлар, бригадалар, механик-ҳайдовчиларнинг ташаббусларини кенг ёритиш топширилди.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ

Партия, бутун халқимиз КПСС XXV съезди арафасида турибди. Партиянинг тамомила ҳамма бўғинларида — барча партия ташкилотларида ўтказиладиган ҳисобот-сайлов йиғилишлари мана шу ғоят буюк воқеага тайёргарликнинг муҳим босқичидир.

Партия группаларида ва цех ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтмоқда, шундан кейин бошланғич ташкилотларда ҳисобот-сайлов ўтказилади. Район, шаҳар, округ ва область конференциялари, иттифоқдош республикалар компартияларининг съездлари бўлиб ўтади. Бу йиғилишлар, конференциялар, съездларни партиявий муҳокаманинг ғоят кенг минбари деб айтиш мумкин. КПСС XXIV съезди арафасида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистларнинг 90 процентдан кўпроғи қатнашганлигини ва уларда уч миллиондан ортиқ киши сўзга чиққанлигини эслатиб ўтайлик.

В. И. Ленин навбатдаги съездга тайёргарлик кўриш вазифаси шу съездни коллектив бўлиб ўйлаб чиқилган, пухта ишланган, якунлаштирилган амалий тажриба билан кутиб олишдан иборат эканлигини таъкидлаб ўтган эди. Бизнинг партиямиз шу йўл-йўриққа ҳамиша амал қилиб келмоқда. Бошланаётган ҳисобот-сайлов кампанияси ушбу беш йилликда тўпланган жуда катта янги тажрибани чуқур ва ҳар тарафлама таҳлил қилиб чиқиши керак.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев пойтахтдаги Бауман сайлов округи меҳнаткашлари йиғилишида сўзлаган нутқида «биз ҳаммамиз XXIV съезд қарорларини бажара бориб, шу йиллар мобайнида кўп нарсаларни ўрганиб олдик» деган эди.

Коммунистик қурилишнинг энг асосий йўналишларида ғоят буюк новаторлик зафарлари билан нишонланган ўтган давр партиямиз учун, бутун мамлакатимиз учун ғоят самарали бўлди. Партия ташкилотлари конкрет вазифаларни ҳал этиш тажрибалари билан бойиди ва ана шу ишларда эришилган сабоқларни, у билан боғлиқ муваффақиятларни, қийинчиликларни бартараф этиш йўлларини синчиклаб қараб чиқишга, қимматли хулосалар чиқаришга имкон беради.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида, конференция ва съездларда бошланғич ташкилотлар ҳамда комитетлар фаолиятининг ҳамма жиҳатлари муҳокама қилинади. Бунда асосий эътиборни нимага қаратиш керак! Замоннинг асосий талабларини ойнадагидек акс эттирувчи проблема — ишнинг сифати, унинг самарадорлигидир. Қилинган ишларга баҳо бериш учун энг асосий мезон ва шу билан бирга келгуси вазифаларни белгилаш учун етакчи белги — ишнинг сифатидир.

Саноат ва қишлоқ хўжалигига, қурилиш ва транспортга, экономиканинг барча тармоқларига партиявий раҳбарликни анализ қилиб чиққанда худди мана шу сифат кўрсаткичлари ҳозирги вақтда биринчи ўринга қўйилиши керак. Меҳнат унумдорлиги ва фонд самарадорлигининг ўсиши, фан-техника тараққиётининг тезлаштирилиши, фақат ишлаб чиқариш коллективларини эмас, балки шунингдек уларнинг фаолиятини йўналтириб турувчи партия ташкилотларининг ҳам қилган ишлари натижаларини белгилаб беради. Ҳозирги босқичда партиявий таъсирнинг қайси форма ва методлари кўпроқ самара беришини конкрет равишда, чуқур аниқлаб чиқиш ва оммалаштириш лозим. Ҳар бир участкада энг кўп иқтисодий самара олиш, мавжуд қувватлардан тўлароқ фойдаланишга, янги қувватларни тезроқ ишга солиш ва ўзлаштиришга, хом ашё ва материаллар сарфини камайтириш, янада мукаммалроқ технологияни жорий этишга қандай қилиб эришиш масалаларини муҳокама қилиш керак.

Сифат масалалари ҳозирги вақтда ҳамма соҳада ғоят муҳим аҳамиятга эга. Масалан, фан соҳасида сифат масаласи тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш, бу тадқиқотларнинг натижаларини амалда тезроқ ўзлаштириш зарурлигини билдиради. Замон ўқув юртлари ва савдо корхоналарининг ишини, аҳолига маданий-маиший ва медицина хизмати сифатини ҳамма чоралар билан яхшилашни талаб қилади. КПСС XXIV съезди кўпгина бошланғич партия ташкилотларига маъмуриятнинг фаолияти устидан назорат қилиш ҳуқуқини берди. Ҳисобот-сайлов давомида бу ташкилотлар меҳнаткашлар коллективларига партия таъсирини кучайтириш учун мана шу янги имкониятдан қандай фойдаланаётганликларини чуқур муҳокама қилиш керак. Министрликлар ва идоралардаги партия ташкилотларининг партия ва ҳукумат директиваларини бажариш, бошқариш методларини такомиллаштириш соҳасидаги ишлар устидан контроллиги қанчалик таъсирчан эканлигини анализ қилиб чиқиш жуда муҳим вазифадир.

XXIV съезд қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги қарорлари ички партиявий ҳаётда кўпгина ижобий жараёнларни ривожлантиришга имкон берди. Демократик централизм принциплари тобора тўлароқ амалга оширила бошланди, партия демократияси кенгайди. Партия ҳужжатларини алмаштириш каби жуда катта ташкилий-сиёсий тадбир съездлар ўртасидаги даврда бўлиб ўтган энг катта воқеалардан биридир. Шунинг натижасида партия ташкилотлари ўз сафларини янада кўпроқ мустаҳкамлаб, омма билан алоқани кучайтирдилар. Партия аъзоси деган номни ва унинг аҳамиятини бундан кейин ҳам тинмай ошириш, коммунистларнинг активлигини ривожлантириш ва интизомни мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларида партиявий таъсирни кучайтиришнинг ҳал қилувчи шарти сифатида бошланғич ташкилотларнинг жанговарлик қобилиятини кучайтиришга алоҳида эътибор бериш лозим.

Идеология ишларини янада такомиллаштириш ҳисобот ва сайлов чоғида муҳокама қилиниши зарур бўлган муҳим мавзудир. Бу соҳада энг асосий масала идеология ишининг ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан алоқасини мустаҳкамлашдан иборатдир. XXIV съезддан кейинги давр мобайнида съезд йўл-йўриқларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети ғоявий-тарбиявий вазифаларни комплекс ҳал этиш мақсадида бир қанча қарорлар қабул қилди. Белгиланган тадбирларнинг қандай амалга оширилаётганлигини, кенг меҳнаткашлар оммасида марксча-ленинча дунёқарашни ва коммунистик аҳлоқни шакллантириш учун конкрет равишда нималар қилинаётганлигини ҳар бир партия ташкилотида кўздан кечириб чиқиш лозим.

Хисобот-сайлов кампанияси давомида масалаларни муҳокама қилиш кенг вазиятда ўтиши ҳам катта аҳамиятга эгадир. Муҳокама ҳар-қандай дабдабабозликдан холи бўлган ишчанлик, принципиаллик ва талабчанлик вазиятида олиб борилиши лозим. Коммунистлар эришилган муваффақиятларни қайд қилган ҳолда, партия ташкилоти ишидаги камчиликлардан ҳам кўз юма олмайдилар. Шу билан бирга танқид ва ўз-ўзини танқид нуқсонларни шунчаки кўрсатиб ўтишдан иборат бўлмай, балки бу нуқсонларнинг сабабларини ҳам очиб ташлаши, ишни тезроқ яхшилаш йўлларини қидириб топишга қўмаклашмоғи лозим.

Партиянинг ички ва ташқи сиёсати соҳасидаги муваффақиятлари коммунистларни, барча совет кишиларини хушнуд қилмоқда. Ҳеч шубҳа йўққи, партия ташкилотларида бошланаётган ҳисобот ва сайлов социалистик мусобақани янада ривожлантиришга, коммунистларнинг меҳнатдаги ғайратини ва сиёсий активлигини кучайтиришга имкон беради, омманинг ижодий кучларини беш йилликни муносиб равишда туғаллаш учун сафарбар қилишга қўмаклашади.

(«ПРАВДА» газетасининг 18 августдаги бош мақоласи).

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги «Ленинский путь» колхозида маккажўхори ўрим-йиғимини қисқа муддатда уюшқоқлик билан ўтказиш учун ҳамма тадбирлар кўрилмоқда. Цой Гван Гу бошлиқ бригада аъзолари бу йил маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир бригадада маккажўхори ўрим-йиғими қизғин олиб борилмоқда. Ҳар гектар ердан 700 центнердан силос бостирилади. Бунда комбайнчи Б. Сарсеновнинг ҳиссаси катта. Суратда: маккажўхорини силос учун ўриш пайти.

А. Абалян фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧАСТКАЛАРИ МАСТЕРЛАРИНИ СССР ОРДЕН ВА МЕДАЛЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

План топшириқларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда энг юксак кўрсаткичларга эришганликлари учун қуйидагилар мукофотлансин:

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Кирясов Павел Николаевич —153-қурилиш трестининг 31-қурилиш бошқармаси мастери.

Мавлонов Маҳкам Манноновнч — «Отделстрой» трестига қарашли 11-қурилиш бошқармасининг мастери.

Усмонов Маҳмуд — Тошкент керамика заводининг мастери.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Асқаров Абдихолиқ — Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинатига қарашли 1-йирик панелли уйсозлик заводининг мастери.

Доринов Николай Григорьевич — саноат корхоналари бошқармасига қарашли 1-темир бетон буюмлари заводининг мастери.

Назарова Валентина Андреевна — Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинатига қарашли 1-йирик панелли уйсозлик заводининг мастери.

III ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Понкратов Иван Сафронович — «Строймеханизация» трестига қарашли 2-механизация бошқармасининг мастери.

Тўраев Абдиҳалил Мажидович — 4-қурилиш трестига қарашли 6-қурилиш бошқармасининг мастери.

«ШАВҚАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Алихўжаев Осимхон Саъдуллаевич — 11-«Висотстрой» трестига қарашли 1-қурилиш бошқармасининг мастери.

Захаров Анатолий Иванович — Транспорт ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли авторемонт заводининг мастери.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Клементьев Николай Васильевич — 159-қурилиш трестига қарашли 53-қурилиш бошқармасининг мастери.

Маҳмудов Ғайрат Тўлагановнч — 4-қурилиш трестига қарашли ишлаб чиқариш-технология комплектлаш бошқармасининг мастери.

Пак Борис Максимович — «Жилстрой» трестига қарашли 3-йирик панелли уйсозлик заводининг мастери.

Хаванский Владимир Семенович — «Ташинжстрой» трестига қарашли 10-ихтисослаштирилган бошқарма мастери.

СССР Олий Советн Президиумининг раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил 14 август.

БЕКОБОД 50 ЦЕНТНЕРЧИЛАРИ

Илгарилари пахтадан юқори ҳосил олганларга кўп кишилар ишонмас, унда бошқа сир бўлса керак, деб ўйлар эдилар. Энди бўлса гектаридан 40—50 центнердан пахта ҳосили олиш мумкинлигига ҳеч ким шубҳаланмайдиган, ундан ҳам юқори ҳосил олиш мумкинлигига ишонадиган бўлиб қолди. Эндиликда улар энди 40—50 центнердан ошириб ҳосил олишга бел боғлаб майдонга чиқмоқдалар.

Дадабой Жўраев Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхозининг бригада бошлиқларидан. У ҳам илгари 50 центнердан ҳосил олинишига ишонмай, шубҳаланиб юрарди. Кейин у 45 центнерчилар ҳаракатига қўшилди. Яқинда эса «бу йил ҳосилдорликни 50 центнерга етказаман», деб майдонга чиқди. Бу хабар ҳаммага бориб етди. Лекин, ҳеч ким бунга шубҳаланмади. Аксинча, «Хўп ўйлабди-да, азамат» деб олқишлади.

Дарҳақиқат, Дадабой Жўраев бошлиқ бригаданинг 95 гектарлик пахта майдонидаги бўлиқ ғўзаларни кўздан кечирган киши унинг 50 центнердан ҳосил олишига ишонади. Зафар посёлкасига боришда катта йўл ёқасидаги ғўзаларнинг ҳар тупида камида 8—9 тадан бўлиқ кўсак бор. Буни кўрган киши оддий деҳқонларимизнинг иш жараёнида нечоғлиқ ўсиб улғайиб, камол топиб бораётганларини, деҳқончилик маданияти кўтарилаётганлигини кўриб қувонади.

Тракторчи Абдуқаҳҳор Матқулов билан Ботир Абдуқаҳҳоров ғўзани 8 марта сифатли культивация қилдилар. Турғунбой Аҳмедов, Усмон Каримов каби сувчилар ғўзани чанқатмай вақтида сув тараганлар. Фотима Исмоилова, Сурма Қосимова, Гулбаҳор Йўлдошева, Санобар Сангинова, Каромат Йўлдошевалар пахтани обдон парвариш қилишди.

Бригада бошлиғи Дадабой Жўраев билан суҳбатлашар эканмиз, ундан нимага ишониб, 50 центнердан ҳосил олишга ваъда берганини сўрадик. У пешонасини бир силаб олгач, секин жавоб бера бошлади:

— Энг олдин одамларимизга ишондик. Сўнг деҳқонларнинг, ҳосил кўчатдан чиқади, деган сўзларига амал қилдик. Ҳар гектар ерда юз мингдан кўпроқ кўчат сақлаб қолдик. Бундан ташқари, ғўзани вақтида озиқлантириб суғордик, ўтдан тозаладик, ҳашоратга қарши ўз вақтида чора кўрдик. Бу йил оби-ҳаво ноқулай келишига қарамай бригадамиз азаматлари ҳар қачонгидан яхши ишладилар. Юқорида айтилган тадбирлардан ташқари минерал ва маҳаллий ўғитдан яхши фойдаландик. Ғўзага 500 тоннага яқин гўнг чиқариб солдик. Хуллас, ҳамма агротехника тадбирлар ўз вақтида амалга оширилди. Шунинг учун гектарлари тўла, кўчат сероб, ривожи кўнглимиздагидек. Шуни ҳисобга олиб яқинда олдинги 45 ўрнига 50 центнердан ҳосил олишга қарор қилдик.

1-«Далварзин» совхозида 45—50 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлаган азаматлар кўп. Бобохон Отахонов бошлиқ бригада аъзолари бултур 51 центнердан ҳосил олиб совхозда юқори кўрсаткичга эришган эди. Мўйиндин Ортиқов, Аҳмад Мавлонов, Дадабой Жўраевлар ҳам юқори ҳосил олиш ниятидалар.

Бекобод районидаги деярли барча хўжаликларда 40—45 ва 50 центнерчилар ҳаракатига қўшилган пешқадам миришкор пахтакорлар оз эмас. Улар тўққизинчи беш йилликни яхши якунлаб, КПСС XXV съездини меҳнатда юксак зафарлар билан кутиб олиш учун дадил қадам ташламоқдалар.

Турсунбой Рўзиев Ленин номли колхознинг 50 центнерчи бригада бошлиқларидан. Бу бригада аъзолари ҳам деҳқончиликда янги усулларни қўллаб ҳар гектар майдонда 110 минг тупдан кўпроқ кўчат ўстиришга эришмоқдалар. Улар бу йил юз берган табиий қийинчиликларни енгиб, ўз мақсадлари йўлида дадил қадам ташлаб бормоқдалар. Жўра Оллоназаров, Орифжон Эрматов, Икромали Сиддиқалиев бошлиқ бригада аъзолари ҳам 50 центнерчилар изидан бориб ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашмоқдалар.

Районда Ленин номли колхоз аъзолари, 2-«Далварзин» совхози коллективи ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш, ҳосилнинг 70—80 процентини машина билан териб олиш учун курашмоқда.

2-«Далварзин» совхозида ҳосилдорликни ошириб, бошқаларга ўрнак бўлиб бораётган меҳнатсевар, миришкор, пахтакорлик касбини улуғлаб иш кўраётган бригадалар оз эмас. Дониш Дадабоев, Зикриё Баратов, Мухторхон Аъзамов, Шароф Аҳмедов, Мирмуҳсин Холиқов, Мамадали Рафиевлар совхознинг 45—50 центнердан ҳосил етиштираётган илғор бригада бошлиқларидан ҳисобланади. Уларнинг қайси бири билан суҳбатлашманг, худди Дадабой Жўраев сингари механизаторлар, бригада аъзоларининг номларини фахрланиб тилга оладилар.

Ҳадемай, кенг майдонларда пахталар чаман-чаман очилади. Тоғ-тоғ «оқ олтин» хирмонлари қад кўтаради. Бир кунда 7—8, ҳатто 10 процент миқдорида пахта тайёрланади. Ҳосил мўл бўлса, машиналар ҳам унумли ишлайди. Шунинг учун ҳам 50 центнерчи Дадабой Жўраев ва унинг издошлари «10—12 кунда йиллик планни бажарамиз», деб дадил айтмоқчилар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети давлатга сабзавот-полиз маҳсулотлари ҳамда картошка сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1975 йил 1 августгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Андижон областига**, Сурхондарё областининг **Гагарин районига**, Бухоро область Ромитон районидаги **«Ромитон»** совхозига, Андижон районидаги **Охунбобоев номли совхозга** берилди.

Шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи областимизнинг Калинин районидаги **«Москва» колхозига** (колхоз правлениесининг раиси **Абдуллаев**, партия ташкилотининг секретари **Хикматов**, бош агрономи **Усмонов** ўртоқлар) берилди. Бу колхоз давлатга сабзавот сотиш планини 62,5 процент, мева сотиш планини 100 процент қилиб бажарган. Байроқ Андижон область Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхозидан олиб берилади.

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводида цехлараро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Бу меҳнат беллашувида ғилдирак цехининг коллективи пешқадамлик қиляпти. Улар тўққизинчи беш йиллик планини муддатидан илгари шараф билан адо этишди. Пландаги 4553 минг сўмлик ўрнига 4670 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Азаматлар зиммаларига янада оширилган социалистик мажбурият олишди. Улар йил охиригача 500 минг сўмлик маҳсулот чиқаришга қарор қилдилар. Улкан ғалабаларни қўлга киритишда В. Сироткин, В. Сивава, Ю. Тарасенко каби илғорларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Улар кунлик топшириқларини 150—160 процентга етказиб бажаришаяпти.

У. МУҲАМЕДОВ.

БОЛГАРИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

БКП Хасково округ комитетининг секретари А. Тенчев бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси Хасково округи делегацияси аъзолари Тошкентда бир неча кундан бери меҳмон бўлиб туришипти. Улар областимиздаги бир қатор саноат корхоналари, колхоз ва совхозларда бўлишди, ишлаб чиқариш илғорлари, область меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишдилар.

Суратда: қардош болгариялик меҳмонлар Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг пахта далаларини кўздан кечиришмоқда.

А. Абалян фотоси.

РАЙКОМ ВА ЧОРВАЧИЛИК

Бўка район меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаб, КПСС XXV съездини катта меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олганлар. Жумладан, 68 минг тонна пахта, 110 тонна пилла, 9800 тонна маккажўхори дони, 2300 тонна сабзавот, 2400 тонна картошка, 11800 тонна полиз маҳсулотлари, 900 тонна мева, 1155 тонна гўшт, 7550 тонна сут, 1 миллион дона тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш учун кураш олиб борилмоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг деҳқонларга кўрсатаётган ғамхўрлиги туфайли қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган кўплаб хилма-хил техника воситалари, минерал ўғит етказиб берилмоқдаки, булар қишлоқ хўжалигини юксалтиришда катта мадад бўлмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республикадаги барча колхозчиларга, совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалигининг барча меҳнатчиларига Мурожаатини сиёсий ташкилотчилар, агитаторлар, пропагандистлар район меҳнаткашларига ўқиб тушунтирмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу Мурожаатдан руҳланган районимиз меҳнаткашлари янги зафарларга интилмоқдалар.

Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришга район партия, совет, комсомол ва хўжалик ташкилотлари алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. Жумладан, чорва бош сонини сақлаб қолиш ва уни кўпайтириш тадбирлари амалга оширилди. Шунинг учун ўтган ярим йилликда пландаги қорамоллар сони 1974 йилнинг шу даврига нисбатан 764 бошга кўпайди.

Кейинги йилларда районимизда давлатга чорвачилик маҳсулотлари топшириш тобора ўсиб бормоқда. Давлатга тухум, жун сотиш планлари ошириб бажарилди. Ярим йиллик гўшт топшириш планлари 109,6, сут 101, тухум етиштириш 122 процент бажарилди. Умуман, чорва маҳсулотларини давлатга сотиш бўйича олинган ярим йиллик социалистик мажбурият ҳам ортиғи билан уддаланди.

Район бўйича ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 51 тонна гўшт, 1100 тонна сут, 132 минг дона кўп тухум етиштирилди. Етти ойликда ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 1820 килограммдан сут соғиб олинди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 330 килограммданга кўпайди. Чорва маҳсулотларини давлатга сотиш бўйича олинган мажбуриятлар ортиғи билан бажарилди. Бу чорвадорлар ўртасида партиявий-сиёсий ишлар ва ўзаро социалистик мусобақанинг тўғри йўлга қўйилганлиги, ҳақ тўлашда янги прогрессив усуллар жорий этилганлигининг самараси бўлди.

Район партия ва ижроия комитети колхоз, совхоз, бошланғич партия ташкилотлари, колхоз правлениелари, совхоз раҳбарларига сут соғувчининг ишини ҳар ўн кунда якунлаб, биринчи ўрин учун 20 сўм, иккинчи ўрин учун 15 ва 10 сўмдан қўшимча ҳақ тўлашни тавсия қилди. Худди шунингдек, бузоқ ва қўзи олиш бўйича рағбатлантириш шартлари эълон қилинди. Социалистик мусобақани моддий рағбатлантириш билан қўшиб олиб борилганлиги яхши натижалар берди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози сут соғиб олишда энг юқори кўрсаткичларга эришди. Колхозда етти ой мобайнида ҳар бир сигирдан 2985 килограммдан сут соғиб олинди.

«Коммунизм», Ҳамза номли, Тимирязев номли колхозларда ҳар бир сигирдан 1700—1800 килограммдан сут соғиб олишга эришилди. Айрим хўжаликларда чорвачилик соҳасида кескин бурилиш юз бермоқда. Бунинг учун бир мисолни кўрсатиш кифоя. «Партия XIX съезди» колхози 1966 йилда бор-йўғи 53 тонна сут тайёрлаган бўлса, ўтган йили 312 тонна сут сотди. Бу йил эса колхоз чорвадорлари сут булоғини 420 тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

Районимизда сут булоғини кўпайтираётган ажойиб соғувчиларимиз бор. Улар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Улкиз Шукурова, Муҳаббат Абдуллаева, Олтин Байрамова («Октябрь 40 йиллиги», колхозидан), Ҳури Қосимова (Ҳамза номли колхоздан), Анастасия Горбунова (Мичурин номли колхоздан), ҳар бир сигирдан ҳозиргача 2600—3000 литрдан сут соғиб олдилар.

Кейинги йилларда молларни бўрдоқига боқиш район хўжаликларида бир мунча яхшиланди. Ярим йилликда қорамолларнинг ўртача вазни 410 килограммга тўғри келди. 1974 йилнинг шу давридагига нисбатан топширилган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 43 килограмм ортди. «Октябрь 40 йиллиги», Жамбул номли, Карл Маркс номли колхозларда бу кўрсаткич 430—450 килограммни ташкил этди.

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

Районда қўй боқиш ва уларнинг бош сонини кўпайтириш борасида сезиларли иш қилинди. Азамат чўпонларимиз ўз устиларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар. Районда пландаги 4537 бош ўрнига 5580 бош қўзи олинди. Ҳар юз бош совлиқдан 111 тадан қўзи олишга эришилди. Қўзиларнинг умумий сони ўтган йилгидан 573 бош кўп бўлди. Фрунзе номли колхоздан Алиқул Мирзаев, Ильич номли колхоздан Икром Аҳмедов, «Ленинизм» колхозидан Йўлдош Аҳмедов, «Партия XIX съезди» колхозидан Эшонқул Мустанов ва бошқалар ўзларига беркитилган ҳар юз совлиқдан 120—125 бошдан қўзи олишга муваффақ бўлдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг чорвачиликни ривожлантириш ва чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш ҳақидаги кўрсатмалари чорвадорларни янги марраларга отлантирмоқда. Район колхоз ва совхозларида тўртинчи беда ўрими муваффақиятли бормоқда.

Районимизда бу йил 29000 тонна дағал хашак, шундан 14500 тонна беда пичани, 14000 тонна сенаж, 1600 тонна витамин уни тайёрланиши, лозим. Ҳозиргача дағал хашак тайёрлаш 82,8, сенаж бостириш 108 процент, витамин уни тайёрлаш плани 54 процент бажарилди.

Районимиздаги «Октябрь 40 йиллиги», Тимирязев номли, Жамбул номли колхозлар ҳар гектар майдондан 200 центнердан беда пичани олиш ташаббуси билан чиқдилар. Қувонч билан айтиш мумкинки, ҳозирнинг ўзидаёқ бу колхозлар 130—160 центнердан ҳосил олдилар. Йил охиригача беда ҳосилини 250 центнерга етказиш учун курашилмоқда.

Бу йил 1200 гектар ерга маккажўхори экилиб, давлатга 9800 тонна маккажўхори дони сотиш, 30 минг тонна силос бостириш мажбурияти олинган. Бу соҳада «Ленинизм» колхозининг Йўлчи Пардаев, «Ленин йўли» колхозининг Мардоншо Жабборов, «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Илёс Бектоев ўртоқлар бошлиқ маккажўхорикорлик бригадаларида иш яхши ташкил этилган. Бу бригадалар ҳар гектар ердан 100 центнердан дон олиш учун курашмоқдалар.

Сўнгги йилларда маккажўхори билан лавлагини қўшиб экиш яхши натижа бермоқда. 1974 йилда «Октябрь 40 йиллиги» колхози ҳар гектардан 510 центнердан кўк поя ва шу ернинг ўзидан 300 центнердан лавлаги олишга эришди. Бир гектар ердан олинган ҳосил қўшиб ҳисоблаганда 810 центнерга етди. Бу йил янги ташаббус кўпгина колхозларга жорий қилинди. «Коммунизм» ва Мичурин номли колхозларда шу метод билан экилган маккажўхори ва лавлагидан 650—700 центнердан ҳосил олиш мўлжалланмоқда. Ёки ҳар бир йирик шохли молга 7,5 тоннадан лавлаги тайёрланади.

Районимиз йил давомида эришган бу ютуқлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди.

Районимиз партия комитети кейинги йилларда чорва бош сонини кўпайтириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш, айниқса ем-хашак базасини мустаҳкамлаш масаласига алоҳида аҳамият бермоқда. Чорвачиликнинг аҳволи, уни ривожлантиришнинг перспективалари атрофлича ўрганилиб, район партия комитети пленумида, ҳамда бюро йиғилишларида муҳокама қилиниб турилади. Чорва маҳсулотини кўпайтиришнинг асосий йўлларидан бири ишлаб чиқаришни концентрациялаш, ихтисослаштириш ҳамда колхозлараро кооперациялар ташкил этишдан иборатдир. Шуни ҳисобга олиб биринчи навбатда «Ленин йўли» ва Ҳамза номли колхозларда ҳар бирида 400 бош қорамол учун комплекс бинолар қуриш амалга оширилмоқда. Яқин йиллар давомида «Бўка», «Кўкорол» совхозларида ҳам ҳар бирида 1200 бош сигир учун чорва комплекси қурилади. Шунингдек хўжаликлараро 1200 бош сигир учун сут етиштириш комплекслари қуриш мўлжалланмоқда.

Комплексларнинг қурилиши ўз навбатида кўплаб чорва маҳсулотларини ишлаб чиқариш учун шароит яратади, халқимизнинг гўшт, сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш имконини беради.

Район партия, совет, комсомол ва хўжалик ташкилотларининг чорвачиликни ривожлантириш ҳақидаги амалга ошириб келаётган тадбирлари ўзининг самарасини бермоқда. Чорвачилик кўпгина хўжаликларда фойда берадиган — рентабел соҳага айланиб қолди. 1974 йилда бу соҳадаги рентабеллик 12 процентни ташкил этди. 1975 йилнинг олти ойлик якунлари рентабеллик даражаси ўтган йилга қараганда янада ортиқроқ бўлишини кўрсатмоқда.

Лекин, ҳали чорва биноларини, фермаларни механизациялаш соҳасида бир мунча етишмовчиликлар бор, фермаларни тўла механизациялаштириш учун зарур бўлган, асбоб, ускуналарни, жиҳозларни кўп вақтлар «Узсельхозтехника» район ва область бирлашмаларидан топиб бўлмайди, бу соҳада республика «Узсельхозтехника» бирлашмаси таъминотни яхшиласа ишимизга ижобий таъсир қилган бўлар эди.

Район партия ташкилоти КПССнинг бўлажак XXV съездини муносиб кутиб олиш учун барча тадбирий чораларни амалга оширадилар, чорва маҳсулотларини кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарадилар.

Т. ИСЛОМОВ.

Бўка район партия комитетининг биринчи секретари.

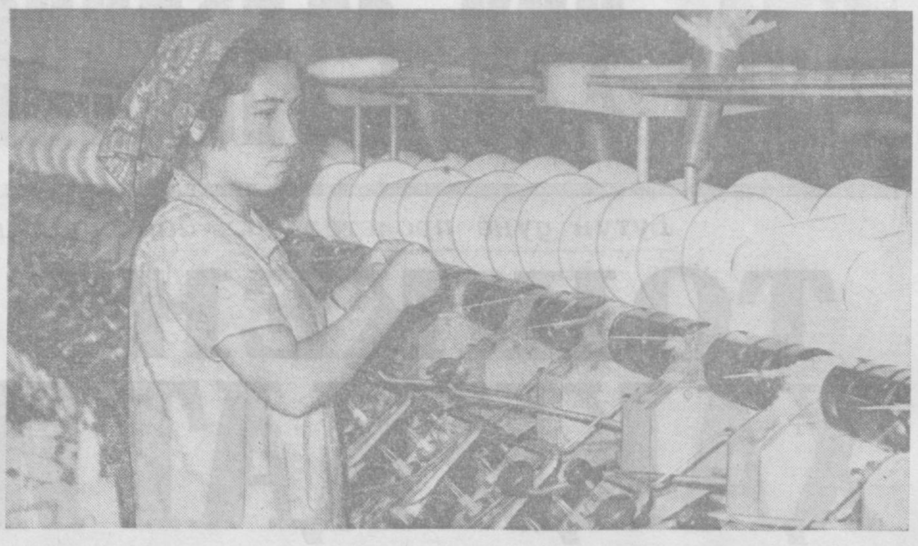

Тошкент чет тиллар педагогика институтининг кечки иккинчи курс талабаси Саломат Турдиева аълочи студент бўлиш билан бирга тўқимачилик комбинатининг 1-тўқув фабрикасида зарбдор ишчи сифатида танилган. У айни кунда КПСС XXV съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлаб смена нормасини 115 процентдан адо этаётир.

Г. Эгамбердиева фотоси.

М. И. КАЛИНИННИНГ МАҚОЛАЛАРИ ВА НУТҚЛАРИ ТЎПЛАМИ

Сиёсий адабиёт нашриёти М. И. Калининнинг 1941 йил июль ойидан 1946 йил февраль ойигача бўлган даврдаги мақолалари ва нутқлари тўпламини нашр этди. Тўпламни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти нашрга тайёрлади. М. И. Калинин ҳаётининг сўнгги беш йили мобайнидаги энг муҳим асарларни ўз ичига олган шу том чоп этилиши билан институт унинг танланган асарлари нашрини тугаллайди. (Дастлабки уч том 1960—1962 йилларда чиқарилган эди).

Бу китоб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлати атоқли арбобининг туғилган кунига 100 йил тўлиши муносабати билан юбилей нашри қилиб чиқарилди.

(ТАСС).

1975 ЙИЛ — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ.

ҒАМХЎРЛИККА ЖАВОБАН

Тошкент тўқимачилик комбинатининг кўп минг кишилик коллективи Халқаро хотин-қизлар йилида улкан зафарларни қўлга киритяпти. Инқилобдан олдин фақат урчуқ билан ип йигирган аёлларнинг фарзанд ва набиралари бугунга келиб мукаммал йигирув машиналарида минглаб тонна ип йигиришяпти, бир тўқувчи ҳар сменада минг метрдан зиёд газлама тўқимоқда.

Комбинат иккинчи квартал маҳсулот реализация қилиш планини 101,6 процентга бажарди. Пландан ташқари 43 тонна калава, 394 минг метр хом суруп, 452 минг метр газлама, 1620 минг дона ғалтак ип чиқарилди. Корхонада техника ва технологияни янада такомиллаштиришга катта эътибор беряляпти. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлиги ортиб, қўл меҳнати камайиб бормоқда.

Комбинатда маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан ҳам жиддий ишлар амалга оширилди. Тўрт йил давомида газламаларга 694 янги нусҳа туширилди. «Ягодка» газламасига Давлат Сифат белгиси берилди. Ҳозир сатин ва маль-маль газламаси Сифат белгисига тақдим қилиш учун тайёрланмоқда.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида социалистик мусобақа янада кенг қулоч ёймоқда. Комбинатнинг 8 корхонаси, 49 цех, 132 смена, 551 бригадаси бу мусобақада иштирок этиб, 4479 ишчи коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашмоқда. Ҳозир комбинатда 195 коллектив Коммунистик меҳнат бригадаси номига эга.

Комбинатда йил сайин янги-янги ташаббуслар юзага келмоқда. Ускуналарнинг лойиҳадаги қувватига тезроқ эришиш ташаббуси билан чиққан Валентина Плетнева, биринчи галабдаёқ аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ташаббусини ўртага ташлаган Румия Акмукова, беш йиллик топшириқни 2,5—3 йилда бажариш ҳаракати авторлари Лидия Павловна Казанцева ва Евгения Губина, республикада тўққизлар ташаббусининг иштирокчиларидан бири Вера Ивановна Солдатова, бир беш йиллик мобайнида икки беш йиллик топшириқни бажаришга муваффақ бўлган Буолма Жўраева каби новатор ишчилар комбинатимизнинг фахридир.

35 кишидан иборат хотин-қизлар совети ишлаб турибди. Советнинг бир қатор секторлари —ишлаб чиқариш, маданий-оммавий ишлар, оналик ҳуқуқини ҳимоя қилиш ва бошқа секторлар мавжуд. Комбинат корхоналари хотин-қизлар советининг актив аъзоларидан З. И. Черномаз, Т. М. Исаева, З. И. Горохова, А. С. Жосан, В. Асулгариева ва бошқалар актив иш олиб бормоқдалар. Пухта ўйлаб тузилган планга мувофиқ «Бизнинг аёлларимиз» деган тематик кеча ўтказилди. Комбинат Маданият саройида ўтказилган бу йиғинда шоира Зулфия, тарих фанлари доктори Сабоҳат Азимжонова ва бошқа меҳмонлар иштирок этишди. Кеча охирида Тошкент Модалар уйининг модельерлари янги модаларни намойиш қилдилар. Шунингдек, Навоий номли опера ва балет театрининг артистлари концерт бердилар.

Комбинатимизда раҳбарлик ишларида ибратли фаолият кўрсатаётган коммунист аёллар ҳам жуда кўп. Учинчи йигирув фабрикасининг директори Г. А. Девликамова. 2-тўқув фабрикасининг бош инженери Л. Т. Сайдукова, пардозлаш фабрикаси бош инженери Лопатина, цех бошлиқлари Гаврилова, Ф. Шомансурова, В. Сисоева биринчи йигирув фабрикаси цехкоми раиси У. Султонова ва бошқалар тўқимачиларнинг ҳурмат ва эътиборларини қозониб келмоқдалар.

Комбинатимиз бўйича 61 аёл Улуғ Ватан уруши иштирокчисидир. Ҳозир улар ишлаб чиқаришнинг энг илғор меҳнат ветеранлари сафида бўлиб, ёшларга мураббийлик қилмоқдалар. Машъал тўқимачиларимиз Л. Казанцева ва Б. Жўраева ташаббусига қўшилиб, тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажарганлар сони 1780 кишига етди. Ана шуларнинг асосий қисмини хотин-қизлар ташкил этади.

Яқинда бўлиб ўтган сайловларда ЎзССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга комбинат коллективи аъзоларидан 30 киши депутат қилиб сайланди. Ўзбекистон ССР Олий Советига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Лидия Павловна Казанцева, шаҳар Советига А. С. Верзилина, В. К. Мимрина, В. И. Волиншикова, район Советига Дилбар Қулматова, Марзия Қиличева, Ҳури Шомуротова ва бошқалар сайланди.

Тўқимачи аёллар учун комбинатда талайгина қулайликлар яратилган. Комбинат ҳузурида 18 та болалар муассасалари бўлиб, уларнинг кўпчилиги сутка бўйи ишлайди. Тўқимачи аёлларимиз ишдан ташқари дам олиш вақтларини мазмунли ўтказишлари, кино-театрларга, тематик кечаларга, ўқишга бемалол боришлари учун болаларини истаган вақтларида боқча ва яслиларда қолдириш имкониятига эгалар. Бу йилги ёзги мавсумда уч сменада тўқимачиларнинг болаларидан 1650 пионер ва ўқувчи комбинатга қарашли «Бўстонлиқ» пионер лагерида дам олади. Тошкент денгизида яратилган дам олиш зонасида эса йилига 10 мингга яқин ишчи ана шу денгиз бўйида дам олиб қайтиши мумкин.

Ёшлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишлари учун барча имконият яратилган. Комбинатга қарашли 20, 32-ишчи-ёшлар мактаби ўзбек ва рус тилларида машғулотлар ўтказади. Кечки тўқимачилик техникуми ҳам мавжуд.

Ўтган тўрт йилда 618 оилага янги уй берилди. Бу йил эса яна 100 киши ҳовли тўйларини ўтказади. Комбинатга қарашли 1700 ўринли тўққиз ошхона тўқимачиларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Ётоқхоналарда эса 19 та буфет ишлаб турипти. Ошхоналар ҳузурида турли ширинликлар ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилиш бўлимлари бор. 9-ошхонада кондитер маҳсулотлари тайёрлайдиган махсус цех ишлаб турипти. Шунингдек «Тўқимачи» совхозидан келтирилган сабзавот маҳсулотлари комбинат территориясидаги дўконларда арзон нархларда сотилади. Барча ошхоналарда буюртмалар столи ташкил этилган бўлиб, аёлларимиз турли ярим тайёр ва кондитер маҳсулотларини истаганча буюришлари ва ишдан сўнг олишлари мумкин. Буларнинг барчаси комбинат коллективининг 80 процентини ташкил этадиган хотин-қизлар учун қулайлик яратади ва вақтни тежаш имконини беради.

Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигидан руҳланган комбинатнинг фидокор хотин-қизлари КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун ҳормай-толмай ишлашяпти. Комбинат партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари уларнинг меҳнат, турмуш шароитларини янада яхшилашга барча диққат-эътиборни қаратишмоқда.

Карима РЎЗИЕВА.

«Тўқимачилар овози» кўп тиражли газетасининг редактори.

ВЕТЕРАНЛАР ШАРАФИГА

Тошкент тикувчиларининг маданият саройида «Қизил тонг» фирмаси меҳнат ветеранларига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Ёш авлод ўзларининг ёши улуғ ўртоқларини — мастер Е. Т. Морозовани, фирмада бирдан— бир механик аёл Н. Г. Дровненковани, цех мастери П. Н. Пивневани, бош инженер ўринбосари Л. Ю. Калоновани қизғин табрикладилар.

Фирмада йигирма беш йилдан буён ва ундан кўпроқ вақт ишлаган ветеранлар ёшларга меҳнат эстафетасини топширдилар.

(ЎзТАГ).

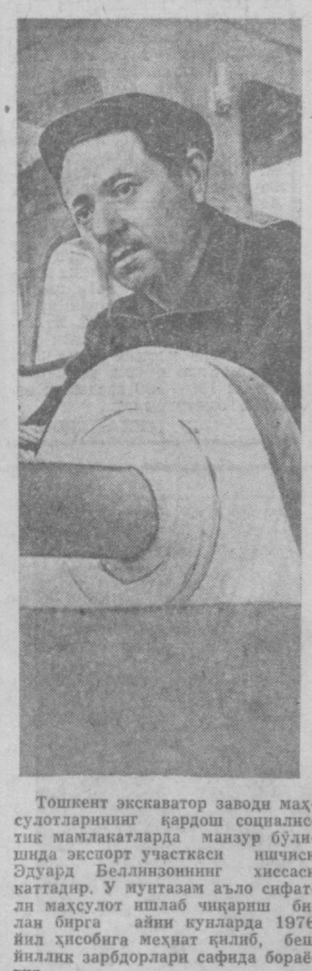

Тошкент экскаватор заводи маҳсулотларининг қардош социалистик мамлакатларда манзур бўлишида экспорт участкаси ишчиси Эдуард Беллинзоннинг ҳиссаси каттадир. У мунтазам аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш билан бирга айни кунларда 1976 йил ҳисобига меҳнат қилиб, беш йиллик зарбдорлари сафида бораётир.

М. Нуриддинов фотоси.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Областимиз саноат корхоналари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида социалистик мусобақани янада авж олдирган ҳолда меҳнат қилиб, улкан муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. КПСС XXV съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтасида туриб, ишлаётган юзлаб коллективлар, минглаб ишлаб чиқариш зарбдорлари беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари шараф билан адо этишяпти. Съезд шарафига эълон қилинган зарбдор декадаларда ҳар қачонгидан ҳам кўп ва сифатли саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариляпти. Шунингдек, турли ватанпарварлик ташаббусларини ўртага ташлаётган беш йиллик илғорларининг издошлари кун сайин кўпайиб бормоқда.

Яқиндагина саноатимизнинг тўрт зарбдор ишчиси — Ойша Абдураҳмонова, Борис Ефремов, Дилбар Қулматова ва Авазжон Валиевлар ажойиб ташаббус билан чиқишди. Уларнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган бу ташаббуси издошлари ҳозирнинг ўзида минглаб саналади. Улар КПСС XXV съезди бошланадиган кунгача 10-беш йилликнинг биринчи квартали план топшириқларини бажаришга сўз беришмоқда.

Жумладан, Тошкент тўқимачилик комбинатининг калаваловчиси А. Яшина ҳамкасбининг ташаббусига биринчилар қаторида қўшилди. Шахсий беш йиллик топшириғини 21 июлда уддалаган бу ишчи йил охиригача планга қўшимча равишда 84 тонна калава топширишга ва 1976 йилнинг биринчи квартали планини съезд очиладиган кунгача бажаришга аҳд қилди. Ип пишитувчи С. Бабешко, ип ўровчи Е. Левицкаялар ҳам ташаббуснинг дастлабки издошлари.

Областимиз саноат ходимлари бу йил пландан ташқари 180 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишдек катта мажбурият олишган. Коллективларда барча куч ва имконият ана шу топшириқларни бажаришга қаратилмоқда. Саноатчиларимизнинг январь — июль ойларидаги иш якунлари буни яққол кўрсатиб турипти. Область бўйича пландан ташқари 104,3 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариши ўтган йилнинг январь—июлига нисбатан 10,7 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги эса 6,7 процентга ошди.

ОЙЛИК ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

Январь—июль ойларида барча соҳалар бўйича планлар ортиғи билан адо этилди. Область бўйича маҳсулот реализация қилиш плани 104,3 процентни ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишлаб чиқариш бўйича ўсиш 110,7, меҳнат унумдорлиги бўйича эса 106,7 процентни ташкил қилади. Июль ойида саноат корхоналарининг коллективлари ўтган ойлардагидек юксак кўтаринки руҳ билан меҳнат қилиб, салмоқли натижаларни қўлга киритдилар. Жами 11223 минг сўмлик пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Йил бошидан бери пойтахт области бўйича социалистик мажбуриятга қўшимча равишда 2400 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Бир қатор шаҳар ва районлар бу соҳада бирмунча оқсаб қолишди. Тошкент шаҳри саноатчилари мажбуриятдагидан 4801, олмалиқликлар 1443, чирчиқликлар 3229 минг сўмлик кам маҳсулот тайёрлашди.

Область индустриясининг равнақига январь—июль ойларида Бекобод шаҳри саноатчилари, Оққўрғон, Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ, Калинин, Чиноз, Пискент, Янгийўл районлари саноат корхоналарининг коллективлари муносиб ҳисса қўшишди. Улар шу давр учун олинган социалистик мажбуриятга қўшимча равишда бирнеча минглаб сўмлик турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқардилар.

Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича ҳам яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Январь — июль мобайнида область бўйича меҳнат унумдорлигини ошириш плани 102,3 процентга етди. Районлар ичида бўкалик саноатчилар меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича рекорд кўрсаткичга эришдилар: план 122,7 процент бажарилди.

Умуман, ўтган етти ойда, Орджоникидзе районини ҳисобга олмаганда, область саноати давлат планларини муваффақиятли бажарди. Булар, аввалambор, корхоналарда социалистик мусобақани тўғри ташкил этиш ва уни кенг авж олдириш, илғорлар ташаббусини оммалаштириш, прогрессив иш усуллари ва янги методларни ишлаб чиқаришга жорий этиш, мавжуд техника ва технологияни такомиллаштириш, қўл меҳнатини енгиллатиб, иш жараёнларини автоматлаштириш кабилар эвазига эришилди. Саноат корхоналарида кенг қулоч ёйган тўққизлар ташаббуси ҳамда келгуси йил биринчи квартал планини КПСС XXV съезди кунигача бажариш бўйича тўртлар ташаббусининг издошлари кўпайиб бормоқда. Ангрендаги 9-шахтада Ғафур Мингалиев бошлиқ кончилар бригадаси пешқадамлиги билан танилган. Улар ҳам ташаббусга биринчилар қатори қўшилишди. Ҳозирнинг ўзида мажбуриятдаги пландан ташқари минг тонна ўрнига 2200 тонна кўмир қазиб чиқаришди.

Шуни ҳам таъкидлаш кераки, январь—июль мобайнида бир қатор саноат корхоналари зиммадаги социалистик мажбуриятлар у ёқда турсин, давлат планларини ҳам бажаришмади. Орджоникидзе районининг саноатчилари айниқса сусткашликка йўл қўймоқдалар. Районда трансформаторлар, бинокорлик ғиштлари, мебель ва ўсимлик мойи каби муҳим саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш планлари бажарилмаётир.

Бекободдаги «Металлист» заводи, Чиноздаги норуда материаллар карьери, Сергелидаги темир-бетон конструкциялари заводи етти ойлик планни бажаришмади. Июль ойида эса Собир Раҳимов районидаги 9-темир-бетон буюмлари заводи, Оҳангарон ун комбинати, Чирчиқ трансформатор заводи коллективлари давлат планларини адо этишмади.

Партиямиз XXV съезди тобора яқинлашиб келмоқда. Тўққизинчи беш йилликка якун ясаш даври эса ундан ҳам яқин. Жойлардаги партия, совет, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари ўтган даврдаги камчилик ва нуқсонлар сабабларини чуқур таҳлил қилиб, уларни ўз вақтида бартараф этиш чораларини кўришлари керак. Барча куч ва имкониятлар давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга қаратилиши лозим.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ДЕПУТАТЛАР ОИЛАСИ

1 Май қишлоқ Советида бу хонадонни ҳамма билади. Бу уйда Карл Маркс колхози 3-бригадасининг аъзоси Гулжаҳон ва шофёр Сафарали Амриевлар оиласи истиқомат қилади.

Гулжаҳон 1969 йилдан бери шу бригада даласида меҳнат қилади. Эрта баҳорда ер текислаб чигит экишда иштирок этади, ғўзага ишлов беради, бегона ўтлардан тозалайди ва кузда пахта теради. Ишлаганда ҳам пешонасини терлатиб, ғўзага бутун меҳр кўрини бериб ишлайди. Доимо ўзига берилган ишни белгиланган графикдан ошириб бажаради. Мана, оддий мисол: беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида Гулжаҳоннинг ойлик меҳнат ҳақи 145 сўмданга тўғри келган бўлса, ўтган йили ҳар ойда ўртача 161 сўмга ишлади. Бу деган сўз Гулжаҳон топшириқларни 130—140 процентдан кам адо этмаётганлигини билдиради.

Гулжаҳон ва унинг дўстлари меҳнат қилаётган бригада ўтган йили гектар ҳисобига пландаги 27 центнер ўрнига 39 центнердан ҳосил олишга эришди. Беш йилликнинг якунловчи йилида Ш. Аҳмедов бошлиқ бригада аъзолари 40 центнерлик марра- сари интиляптилар. Бу курашда XV чақириқ меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг депутати Гулжаҳон Амриева бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

Унинг турмуш ўртоғи, колхоз шофёри Сафарали ҳам 1 Май қишлоқ Советига депутат қилиб сайланган. Ёш депутатлар оиласига ҳамқишлоқлари ҳавас билан қарашади. Чунки меҳнатда пешқадам, оилада иноқ бўлиш билан улар халқнинг ҳурмат ва ишончини қозонишмоқда.

Депутатлар оиласига меҳнатда ва депутатлик фаолиятларида муваффақиятлар тилаймиз.

Й. АҲМЕДОВ,

Юқори Чирчиқ райони.

ЗЎР ТААССУРОТЛАР БИЛАН

Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли тикув фирмаси ишчилари ўз меҳнат отпускаларини мароқли ўтказмоқдалар.

Ўтган ойларда 500 га яқин чевар мамлакатимизнинг марказий курортларида, дам олиш уйларида ҳордиқ чиқариб қайтди, турист сўқмоқлари бўйлаб ўлкамизнинг хушманзара жойларини саёҳат қилди. Кисловодск, Ессентуки Трусковец шаҳарларида ўз саломатликларини мустаҳкамлаган Азов денгизи бўйлаб сафар қилган чеварлар ҳозир яна унумли меҳнат қилмоқдалар.

Икки кунлик дам олиш ҳам мазмунли ўтаяпти. Ишчилар ўз оила аъзолари билан Тошкент областининг хушманзара жойларига чиқиб ҳордиқ чиқармоқдалар. Уларнинг фарзандларига ҳам алоҳида ғамхўрлик кўрсатилаяпти. 340 ўқувчи пионер лагерларида дам олдилар, Москва, Ленинград, Волгоград шаҳарларини томоша қилиб қайтдилар.

ПАРВАРИШНИ СУСАЙТИРМАЙЛИК

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

...Кеч кирди. Қуёш охирги заррин нурларини атрофга сочиб, аста-секин уфққа бош қўйди. Дилни қитиқловчи майин шабада бир зумда далага тарқалди. Кенг дала бўйлаб бир қўлида кетмон, бир қўлида чироқ кўтарган сувчи одимлаб кетмоқда. Моҳир сувчи бугунги тунни бедор ўтказса, эртаси иши янада мазмунли бўлишидан беҳад хурсанд. Унинг суғорган пайкалларида мўл-кўл пахта етиштирилмоқда. Маржон-маржон кўсаклар кун санаб очилай-очилай деб турипти.

Бу хат Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхозда яшовчи **С. Мусаев**нинг хатидан олинди. У Жонар Ёқубова бошлиқ тиниб-тинчимас бригада сувчиларининг ажойиб меҳнатлари ҳақида ёзади. Сувчилар ишни икки сменада ташкил этиб, ғўзанинг талабига қараб суғормоқдалар. Усмон Жумақулов, Дадахўжа Хусанов каби серғайрат сувчилар ҳар гектар ердан 41—45 центнердан «оқ олтин» етиштиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишяпти.

Шу хўжаликка қўшни бўлган Свердлов номли колхознинг Абдурасул Бобоқулов бошлиқ бригадасида ҳосил тўплаш қизғин боряпти. **Б. Баҳромов, А. Қодиров** ўртоқларнинг хабарларида ҳам ҳосилга ҳосил қўшиш, йиғим-теримга тайёргарлик кўриш бир-бирига боғлаб олиб борилаётганлиги баён этилган.

М. Шерова, О. Маъмуров, Т. Зайнобуддинов, И. Ўринбоев, М. Орипов ўртоқларнинг хабар қилишича Чиноз районидаги кўпгина колхозларда тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун қатъий бел боғлаган пахтакорлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун астойдил меҳнат қилишяпти. Навоий номли колхознинг Ашир Ниёзов бошлиқ, Карл Маркс номли колхознинг Суннат Тошхўжаев, Орифжон Набижонов, Муяссар Абдуллаева раҳбарлик қилаётган бригадаларда иш яхши йўлга қўйилган. Юқорида номлари тилга олинган колхоз ва бригадаларнинг асосий майдонларида ғўзани чеканка қилиш машиналар ёрдами билан амалга оширилди. Ён шохлари икки марта чеканкадан чиқарилди. Шу туфайли кўчатлар бир текисда ҳосил тўпламоқда.

Қишлоқ мухбирларининг хатларини ўқишда давом этамиз. Улардан бир нечаси Бекобод районидан келган. Хатларда районданги 1, 2, 3-«Далварзин» совхозлари, шунингдек «Победа» колхози механизаторларининг йиғим-теримга тайёргарлик ишлари ҳақида ёзилган. **Т. Усмонов, С. Деҳқонов, Р. Багиров** ва бошқа қишлоқ мухбирлари Ленин номли, Дзержинский номли, «Коммунизм» колхозларида йўлларни ремонт қилиш, тошторозиларни тартибга келтириш, хирмонлар тайёрлаш соҳасидаги ишларни конкрет мисолларда кўрсатишган.

Ўртоқ **И. Холтурсуновнинг** хабар беришича, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида терим агрегатлари шай бўлиб турипти. Механизаторлар ҳосилнинг асосий қисмини техника ёрдамида тез ва уюшқоқлик билан йиғиштириб олиш учун ҳозирдан бошлаб конкрет планлар ишлаб чиқишган. Бу планга мувофиқ, теримнинг авжга чиққан кунлари бир кунда йиллик планнинг камида етти-саккиз проценти миқдорида «оқ олтин» топширишни мўлжаллаяпти.

Т. Томабоев, Н. Сайдинохуновларнинг таъкидлашича, Оққўрғон районидаги Навоий номли, Охунбобоев номли колхознинг пешқадам бригадаларида ҳар гектар ердан 42 центнердан «оқ олтин» топширишга бел боғлаб, ғўзанинг ёппасига очилишига қадар парваришни сусайтирмаслик, дефолиацияни ўз вақтида, юқори агротехника талабларига мувофиқ ўтказишга тайёргарлик кўрилаётир. Бу хўжаликларда ғўзанинг баргини тўктириш учун химиявий дорилар самолётлар қўниб-учадиган майдонларга келтириб қўйилган.

Қуйи Чирчиқ, Калинин, Оҳангарон районларидан хат-хабарлар йўллаган **Н. Қосимов, Н. Бонсов, А. Исажонов, Н. Абдурасулов** ўртоқлар қатор хўжаликларда каноп ўриш ва қуритиш, сабзавот топшириш, чорва қишловига тайёргарлик кўриш, дағал хашак жамғариш ишларида эришилаётган муваффақиятлар ҳақида ёзишган.

«ЧОРВОҚ» совхозида олма узиш қизғин. Бу ишда қатнашаётган кўплаб ишчилар кундалик нормаларини ошириб бажармоқдалар.

Суратда: (чапдан ўнгга) М. Сайдинова, М. Зиябоева, М. Иброҳимова ўртоқлар. Улар ғайрат кўрсатиб, меҳнат қилишмоқда. Олма териш ва яшчикларга жойлаштириш топшириғини икки баравар қилиб бажаришмоқда.

«Узбекгидроэнергострой» трестининг Ғазалкентдаги 2-механизациялашган уйсозлик колоннаси коллективи съездолди меҳнат вахтасини қизғин давом эттирмоқда. Қурувчилар ўртасида авж олган социалистик мусобақада моҳир дурадгорлар Хусан Тошматов билан Василий Грачёв пешқадамлик қилишаётир.

И. Портнов фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Юқори Чирчиқ район пахта фабрикаси маҳсулот реализация қилиш ҳамда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик планини муддатидан илгари — тўрт йилу етти ойда бажарди.

Коллектив 17 миллион 959 минг сўм ўрнига 17 миллион 984 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Бунга иш вақтидан рационал фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини тинмай ошира бориш натижасида эришилди. Муваффақиятларда Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери П. Машенцова, К. Машенова, М. Ясеновская, учинчи даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалерлари К. Жонузоқова, Ф. Қамбароваларнинг муносиб ҳиссалари бор.

Фабрика коллективи партиямизнинг XXV съездини муносиб кутиб олиш учун йил охиригача ўнинчи беш йиллик ҳисобига яна 2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилди.

Ш. ЮСУПОВА.

ЯНГИ МАВСУМГА

Қуйи Чирчиқ районидаги Солдатское луб заводининг ишчи ва хизматчилари янги мавсумга пухта тайёргарлик кўришди. Ҳозир улар «кўк олтин» ҳосилини пешма-пеш қабул қилиб олишмоқда.

Беш йилликнинг якунловчи йили ҳосили учун 30x10 метрли 40 та майдон тозаланиб тайёрлаб қўйилди. 10 та транспортёр сифатли ремонтдан чиқарилди. Уларнинг ёнига яна тўртта янги транспортёр ўрнатилди. Шунингдек, бу ерда ёнғинга қарши кураш чоралари учун ҳам пухта тайёргарлик кўрилган. Бешта насос станцияси, иккита мотопомпа сифатли ремонтдан чиқарилди. Ремонт ишларида В. Саломягин, Р. Курамшин, Г. Наумов каби ишчилар айниқса фидокорлик кўрсатишди.

Мавсум давомида ишчиларга зарур маданий шароит яратиб берилади. Ҳозир бу ерда ошхона ва чойхона мунтазам ишлаб турибди.

Бу йил корхона хўжаликлардан 17663 тонна каноп пояси қабул қилиб олишни планлаштирган.

А. НОДИРОВ.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ВАСКУ ГОНСАЛВИШНИНГ ПОРТУГАЛИЯ ХАЛҚИГА МУРОЖААТИ

ЛИССАБОН, 18 август. (ТАСС). Португалия бош министри Васку Гонсалвиш ҳукуматнинг ошиғич мажлисидан кейин радио орқали халққа мурожаат қилди.

Ҳукумат аъзолари билан директория ўртасида 15 август куни бўлиб ўтган учрашув натижалари шу мажлисни ўтказишни тақозо этди, деди у. Учрашув давомида, деб таъкидлади Васку Гонсалвиш, қуролли кучлар ҳаракатининг бирлиги ҳукумат фаолияти самарадорлигининг зарур шарти эканлиги, бу бирлик директориянинг мавжудлигида ўз ифодасини топаётганлиги ва мамлакатдаги энг нуфузли сиёсий кучлар билан мулоқат қилиш вазиятини вужудга келтириш учун қулай бўлган сиёсий жиҳатдан нафасни ростлаш даврини таъминлай олиши равшан қилиб айтилди.

Айни шу шароитгина ҳукумат олида турган энг муҳим вазифаларнинг бажарилишини таъминлайди. Мамлакатнинг иқтисодий аҳволи ҳам шу шартлар бажарилишини тақозо этади. Фақат шундагина мамлакатга зарур бўлган ишонч муҳитини қайта тиклаш мумкин.

Бешинчи мувaққат ҳукумат, деб таъкидлади сўнгра бош министр, ўз зиммасига масъулият олишдан воз кечмайди ва республика президенти қилган мурожаатга аввалгидек жавоб беришга тайёр бўлиб турибди, ўзига билдирилган ишончни оқлашга шайланиб турибди.

Ҳозирги пайтда халқ билан иттифоқнинг асоси бўлган қуролли кучлар бирлигини обрўсизлантираётган ҳар қандай сиёсий душманликлар улоқтитириб ташланишини Португалия халқининг ўзи талаб қилиши лозим. Халқнинг ўзи партиялар ўртасидаги нифоқ тўхталишини талаб қилиши керак, бу нифоқнинг давом этиши ҳақиқий миллий проблемалар ҳусусида чалкаш фикр туғдиришигина мумкин, холос. Бу нифоқлар мавжуд проблемаларни қатъият билан ҳал этишга тўсқинлик қилади. Португалиядаги социалистик революцияни тугатишга интилаётган ички ва ташқи кучлар фойдаланаётган ниқоб бўлиб хизмат қилмоқда.

ҚИЙИНЧИЛИКЛАР МУШКУЛЛАШМОҚДА

РИМ, 18 август. Шу ерлик иқтисодий обзорчилар Италия саноати ва қишлоқ хўжалигидаги ҳозирги аҳволни анализ қилиб, мамлакат экономикаси оғир дардга чалинган, бу дард бедаво бўлиб қолмоқда, деган хулосани чиқармоқдалар.

Саноат ишлаб чиқариши тинимсиз пасайиб бораётганлиги энг кўп ташвиш туғдирмоқда. Олти ойдан бери Италия статистика муассасалари ишлаб чиқариш сурункасига пасайиб бораётганлигини қайд этмоқдалар.

Иш билан таъминлаш даражаси қисқариб, кенг истеъмол молларининг нархи доимо ошиб, солиқлар кўпайиб, майда ва ўрта корхоналар танг аҳволга тушиб бораётганлиги Италия пойтахти аҳолиси турмуш даражасининг доимо пасайиб бораётганлигига сабаб бўлмоқда, дейилади Италия Коммунистик партияси Рим федерацияси раҳбарлигининг баёнотида.

БРЮССЕЛЬ. Бельгияда шу йил июль ойининг охирларида 172 мингдан ортиқроқ ишсиз бор эди.

БОНН. «Зюддойче Цайтунг» газетасининг хабар қилишича, ГФР хўжалик министри Г. Фридерихс бундай деди: ғарбий Германия экономикаси ҳамон чуқур таназзул ҳолатида турибди.

Расмий маълумотларга қараганда, шу йил июлида ГФРда 26 йил мобайнида биринчи марта ёз ойларида ишсизларнинг кўпайганлиги қайд этилди. Ҳолбуки бу ойларда доимо иш олиш жуда осон бўлар эди. Июль ойининг охирида мамлакатдаги ишсизлар 1 миллион 35 минг кишига етди.

(ТАСС, 18 август).

ГРЕЦИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ БАЁНОТИ

АФИНА, 18 август. (ТАСС). 1967 йил 21 апрелидаги ҳарбий тўнтариш натижасида Грецияда ҳарбий диктатура ўрнатилганлиги тўғрисидаги иш юзасидан бу ерда ўтказилаётган суд мажлисида Греция Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Х. Флоракис айблов шоҳиди сифатида сўз сўраганида суд маъмурлари унинг талабини қондирмадилар. Шу муносабат билан Греция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси норозилик билдирди. Партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг баёнотида айблов шоҳидларининг суд биринчи куни ўқиб эшиттирилган рўйхатига Х. Флоракис номи киритилганлигини қайд қилади.

Баёнотда суд мажлиси вақтида фашистпараст кучлар суд мажлисида Компартия вакилининг сўзга чиқишига йўл қўймаслик мақсадида кенг антикоммунистик кампанияни кучайтириб юборганликларига эътибор жалб этилади.

Сиёсий бюро мамлакатнинг ишчилар синфига, барча меҳнаткашларга, демократик ҳуқуқлар учун, антикоммунизм сиёсати активлашиб бораётганлигига қарши курашда бирлашишга чақиради.

БАНГЛАДЕШДАГИ АҲВОЛ

ДЕҲЛИ, 18 август. (ТАСС). Бангладешнинг янги ҳукумати кечаю кундуз белгиланган комендантлик соатини 12 соат қисқартирди, деб хабар қилади Бангладеш радиоси. Тўнтариш куни — 15 августда тўхтатиб қўйилган поездлар қатновини бугундан яна бошлашга қарор қилинди. Ички йўлларда самолётлар уча бошлади.

БАЙРУТ, 18 август. (ТАСС). Бу ерда маълум бўлишича, Саудия Арабистони билан Судан Бангладешнинг янги ҳукуматини таниганликларини эълон қилдилар.

БУДАПЕШТ. Чепель металлургия ва машинасозлик комбинати Венгрия Халқ Республикасининг энг йирик саноат корхоналаридан биридир. Унинг маҳсулоти жаҳоннинг 70 дан зиёд мамлакатига экспорт қилинади.

Суратда: қуюв цехининг илғор ишчилари Иштван Тот (чапда) ва Лайош Цегледи. Бу илғорлар кунлик нормани муттасил ошириб бажармоқдалар.

В. Соболев фотоси. (ТАСС).

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ АВГУСТ КЕНГАШИ ОЛДИДАН

ГИГИЕНИК ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ

Ёш авлодни айниқса, мактаб остонасига илк қадам қўйган кичкинтойларни тарбиялашда гигиена тарбиясининг аҳамияти катта.

Болалар боғчасидан биринчи синфга келган ўқувчилар дастлаб мактабнинг ўзига хос қонун-қоидаларига мослаша олмайдилар. Янги шароитларга бирданига кўника олмаслик, яъни партада ўтириб, дарсларни тинглаш натижасида болаларда ақлий толиқиш содир бўлади. Тезда чарчаб, асаб системасининг толиқиб қолмаслиги учун уларнинг кўпроқ очиқ ҳавода юришлари, дам олишлари талаб этилади.

Янги ўқув программалари асосида ўқитилганда бола ёки ўсмир кучли ва актив ақлий эмоционал таъсирларга дуч келадики, ўқув жараёнида санитария-гигиена қоидаларига қатъий риоя қилишни тақозо қилади.

Гигиенистлар ўқувчиларнинг хроник толиқиш масалаларига алоҳида эътибор бермоқдалар. Очиқ ҳавода кам бўлиш, тўйиб ухламаслик, узлуксиз ақлий толиқиш ўқувчиларнинг иш қобилиятига салбий таъсир этади, албатта. Педагогик жараёндан тўғри фойдаланиш, дарсни шаклан ва мазмунан яхши ташкил эта олиш, ўқувчиларнинг меҳнат интенсивлигини ошириш асосидагина ортиқча толиқишларга чек қўйиш мумкин. Бу қоидаларга фақат кичик ёшдаги болаларгина эмас, балки катта ёшдаги ўқувчиларга ҳам билим беришда, айниқса ихтисослаштирилган мактабларда амал қилиш лозим. Дарс машғулотларини ўқувчиларнинг ёшини ҳисобга олган ҳолда уюштириш, кўргазмали қуроллардан унумли фойдаланиш, танаффуслардаги дам олишни яхши ташкил этиш зарурлигини унутмаслик керак. Факультатив машғулотларни ташкил этиш мақсадга мувофиқдир, лекин бунда ҳам маълум бир чегарага амал қилиш, болаларни толиқтириб қўймаслик чораларини кўриш лозим.

Юқори синф ўқувчилари билан машғулотларни кабинет системасида олиб бориш гигиеник жиҳатдан мақсадга мувофиқ, деб топилди. Мактабларда таълим беришда техника воситалари (радио, кино, телевидение, овозни ёзиб олиш ва бошқалар)дан фойдаланиш ҳам муҳим масалалардан ҳисобланади. Москвадаги болалар ва ўсмирлар гигиенаси институтида олиб борилган тадқиқотлар мактабда дарслар техника воситаларидан фойдаланган ҳолда (чунончи машғулотлар телевидение, овозни ёзиб олиш ёрдамида) ўтилганда ўқувчилар дарсни осон ўзлаштиришларини исботлади.

Ўқувчилар тезда толиқиб, уларнинг марказий асаб системаси зўриқиб кетиши одатда ёмон ёритилган ёки яхши шамоллатилмаган синф хоналарида, дарслар қизиқарли уюштирилмаслиги натижасида ҳам юз беради. Мактабларда ўқувчиларнинг индивидуал хислатларига ҳам эътибор бериш зарур. Саломатлиги заиф бўлган ўқувчилар учун махсус ихтисослаштирилган «саломатлик синфи» ташкил этиш ва бошқа даволаш-профилактика формалари воситаси билан ёрдам бериш талаб этилади.

Болалар ва ўсмирларнинг ўқишдан ташқари вақтларини намунали ташкил этиш ҳам катта аҳамиятга эга. Ўқувчиларга бериладиган уй вазифалари уларнинг саломатлигига салбий таъсир этмаслиги лозим. Бинобарин, бундан ҳам уларнинг қобилиятини, ўқув жараёнларини, меҳнат ва дам олишини ҳисобга олган ҳолда иш тутиш лозим бўлади.

Ўқувчиларни динамик кузатиш уларнинг соғлиғида маълум даражада чекиниш ҳоллари содир бўлишини кўрсатди. Булар, ўқувчиларнинг хотираларида, суяк ва бўғимларининг ўсишида, кўриш қобилиятларининг сустлигида кўзга ташланади. Бу, мактаб мебелларининг гигиеник ҳолатининг бузилишидан, хоналарнинг ёмон ёритилишидан, яқин масофадан туриб узоқ вақт кузатиш ўтказишдан, шунингдек ўқувчиларнинг партада нотўғри ўтиришидан келиб чиқади.

Бу ўз навбатида жисмоний тарбия масаласига ҳам катта аҳамият беришни талаб этади. Жисмоний тарбия билан шуғулланишни болаларнинг ёшлигидан бошлаш маъқул. Жисмоний тарбия ва спорт билан мунтазам равишда шуғулланиш ёш организмни ҳар томонлама ривожлантиради, кўкрак қафаси, асаб системаси ва юрак фаолияти яхшиланади. Суяк ва мускул системасининг мутаносиб ўсиши фақат эстетик ва физиологик жиҳатдан ҳам аҳамиятли бўлиб, ички органларнинг нормал ишлашига имкон беради, жисмоний ишни оз куч сарфлаган ҳолда бажаришни таъминлайди, ёшларнинг руҳий фаолиятини мустаҳкамлайди.

Ўқув программасида таъкидланганидек, жисмоний тарбия машғулотлари учун ҳафтасига икки соат ажратилганлиги ўқувчиларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш ва чиниқтириш учун мутлақо етарли эмас. Ўқувчиларнинг жисмоний тайёргарликларини такомиллаштиришда дарсдан илгари, яъни эрталабки очиқ ҳавода ўтказиладиган 15 минутлик гимнастика машғулотлари муҳим роль ўйнамоқда. Бу организмни чиниқтириб, марказий асаб системаси фаолиятини мустаҳкамлайди, болада дарсни ўзлаштириш қобилиятини яхшилайди.

Шу билан бирга физкультура минутларини ташкил этиш ҳам мақсадга мувофиқдир. Бу эса актив дам олишга ёрдам бериб, ўқувчилар диққатини бир марказдан иккинчи бир марказга қаратишга кўмаклашади.

Д. ШАРИПОВА,
Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий-текшириш институти болалар ва ўсмирлар физиологияси ҳамда мактаб гигиенаси бўлимининг мудири.

Қ. НУРМУҲАМЕДОВ,
илмий ходим.

ДЕҲҚОН МЕҲНАТИНИ ҚАДРЛАЙЛИК

Суҳбатимиз мавзуси иш соатидан унумли фойдаланиш ҳақида борарди.

— Шаҳардаги 20 га яқин турли ташкилотлар ва савдо тармоқлари доимий мижозимиз, — деди автоколонна бошлиғи Ҳикматулла Ойхўжаев. — Ҳар куни 250—280 машина минглаб тонна юкларни манзилга элтади, неча минглаб километр йўл босиб ўтади. Машиналаримиздан унумли фойдаланиш, уларнинг бекор туришига йўл қўймаслик учун ҳаракат қиляпмиз. Бу борада эришаётган ютуқларимиз бир мунча қувонарлидир. Мижозларимиздан тушган талабларни ўз вақтида қондириш, уларнинг мушкулини осон этиш учун қўлимиздан келган ҳамма чора-тадбирни кўряпмиз...

Ҳамроҳимиз колоннанинг кейинги йиллардаги юк ташиш обороти анча ошганлиги, социалистик мусобақа, пешқадамлар ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди. Сўнгра ҳаёлига бир фикр келди, шекилли, куйиниб гап бошлади:

— Деҳқонларимиз етиштираётган ёз ноз-неъматларини шаҳарликларга етказишда автоколоннамиз шофёрларининг муносиб ҳиссаси бор. Лекин бизни бошқа нарса ташвишлантиради. Шаҳар магазинларини кезсангиз, сифатсиз маҳсулотларга кўзингиз тушади. Даладан шаҳарга — магазинга келтириб, уни харидорга инъом этгунча маҳсулот сифати бузилади. Эрта тонгдан далага чиқиб, қуёш тафтида пешона тер тўккан заҳматкаш деҳқоннинг қимматли меҳнати шу тариқа қадрсизланади. Бунинг сабаби нимада?..

— Маҳсулотларни ташишда контейнер усулига ўтиш керак, — суҳбатга қўшилди эксплуатация бўлими бошлиғининг ўринбосари Вадим Владимирович Братчиков. — 1973 йилда республика Министрлар Совети ва автомобиль транспорти министрлиги ЗИЛ-130 машиналарига гидрокран ўрнатиш ва шу йўл билан маҳсулотларни контейнер усулида ташиш ҳақида қарор қабул қилган эди. Афсуски, бу қарор ҳамон бажарилмай келинмоқда. Мен Украина, Белоруссия республикаларида ва Москва шаҳрида бўлиб, маҳсулотларни контейнер усулида ташиш ишлари билан танишиб қайтдим. Автомобиль транспорти министрлиги илғор бригада бошлиқлари слётида ҳам бу таклиф бир неча бор ўртага ташланди. Лекин, негадир, шу вақтгача бирор ташкилот улгуржи савдо конторалари бу ишга журъат этолмаяптилар. Ҳар бир янгиликнинг бошланиши қийин бўлади. Ташаббускорлар керак. Сўнг эса унга эргашувчилар топилади.

◆ КОНТЕЙНЕР УСУЛИГА НЕГА ЭЪТИБОР БЕРИЛМАЯПТИ? ◆ КИМГА ФОЙДА, КИМГА ЗАРАР? ◆ ҚУРУҚ ҚАТНАГАН МАШИНАЛАР

Суҳбатдошимиз фикрини рақамлар билан тушунтирди. Мисол учун, Чилонзор район улгуржи савдо конторасн доимий мижоз сифатида ҳар куни 40 та юк ташиш машинасидан фойдаланади. Сабзавот магазинлари ҳам худди шундай машиналардан фойдаланади. Агар бу иш марказлаштирилиб, контейнер усулига ўтилса, 40 машина бажарган ишни 32 машина бемалол уддалайди. Энг муҳими, маҳсулот сифатига путур етмайди ва 8 та машина бўшайди. Бу фақат биргина район миқёсидаги натижа. Агарда барча мижозлар ана шу усулда ишлашга кўчса, неча минглаб сўм маблағ тежалади.

Автоколонна бошлиқлари ҳақ гапни айтишди. Маҳсулотларни ва бошқа юкларни контейнер усулида ташишнинг афзалликлари ҳаммага аён. Шундай экан, ишни ана шу усулга кўчиришни дадил бошлаш лозим.

Автоколонна шофёрлари билан гаплашиб қолсангиз, уларнинг аксарияти иш соатидан унумли фойдаланилмаётгани ҳақида гапиришади. Мисол учун, улгуржи савдо конторалари ихтиёрида бўлган шофёрлар ҳар куни ўртача 5 тоннадан сабзавот ташишлари лозим. Лекин, бу иш камдан-кам бажарилади. Аксарият шоферлар 2—2,5 тоннадан юк элтиб берадилар, холос. Қолган вақтлар бекор ўтади.

Мижозлар соат бай усулида ҳақ тўлаганн учун автоколонна зарар кўрмайди. Лекин, мижозлар давлатнинг қанчадан-қанча маблағини бекорга совурмоқдалар.

«Октябрь 50 йиллиги» номли 2512-автоколонна коллективи ўзаро мусобақани қизитиб трестда илғорлар қаторидан ўрин олиб келмоқда. Шофёрлар, бригада ва отрядлараро мусобақа яхши йўлга қўйилган. Ғолиблар рағбатлантириб турилади. Иккинчи квартал якунларига кўра, Тўлқин Шаутдинов отряди ғолиб келди. Бригадалар ўртасида шу отряднинг Олег Никитин бошлиқ бригада аъзолари кўчма вимпел эгаси бўлишди. Ремонтчилар ўртасида Боқи Соатов бошчилик қилаётган иккинчи участка аъзолари мукофот олишди.

Кўплаб километр капитал ремонтсиз юриш, ёқилғини тежаш борасидаги мусобақа ҳам яхши натижа бермоқда. 300 минг километр масофани капитал ремонтсиз босиб ўтувчилар сафи тобора кенгаймоқда. Қирқ йилдан бери шофёрлик қилаётган «Ҳурмат белгиси» орденли Самиғ Мўминов, «Меҳнат шуҳрати» медали эгаси Пўлат Аҳмадбеков, колонна пешқадам шофёрлари Р. Сигоатуллин, А. Андреев, А. Яреско, В. Липатовлар фидокорона меҳнатлари билан ҳамкасблари ўртасида ҳурмат қозонишган.

Автоколонна бир неча йилдан бери Жиззах области ғаллакорларига оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда. Бу йил ҳам колоннанинг бир группа шоферлари Жиззах областининг Сангзор, Гулбулоқ, «Партия XXIII съезди» хўжаликларида бўлишиб, ғалла йиғим-теримида жонбозлик кўрсатдилар. Заур Алиев, Машраб Қурбонов, Эргаш Қодиров сингари шофёрлар ғаллакорларга яқиндан кўмаклашдилар.

Колоннада машиналардан фойдаланиш коэффициенти ҳам тобора яхшиланмоқда. Пландаги 0,708 ўрнига 0,720 процент фойдаланишга эришилди.

Автоколонна коллективи тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили план ва мажбуриятларини ошириб бажариш йўлида барча резерв ва имкониятлардан фойдаланган ҳолда иш кўрмоқда. Етти ойлик план ошириб бажарилди. Пландаги 215 минг тонна ўрнига 219 минг тонна юк ташишга эришилди. 108 минг сўм ўрнига 150 минг сўм соф фойда олинди. Коллектив аъзоларининг мақсади — йиллик юк ташиш планини 5 декабрда бажариш, йил охиригача эса планга қўшимча 10 минг тонна юк ташишдан иборат.

Эл қатори партиямизнинг навбатдаги XXV съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилган автоколонна шоферлари зиммаларига олган мажбуриятни бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ҲАММА НАРСА ТАХТ

Ҳар сафаргидек бу йил ҳам областимиз шаҳар ва районлари мактабларида ҳамда мактабгача тарбия болалар муассасаларида янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари зўр уюшқоқлик билан олиб борилди. Шу кунгача деярли ҳамма район ва шаҳарда сентябрга барча нарса тахт қилиб қўйилди. Қуйида сентябрга пухта тараддуд кўрган районлар билим ўчоқларида амалга оширилган ишлар ҳақида қисқача ҳикоя қилинади.

ЯНГИЙЎЛ. Район педагогик коллективлари ҳали мактабларда ўқишлар тугамасданоқ янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш планини тузиб чиққан эдилар. Билим ўчоқларини 1 сентябрга ҳар томонлама бекаму-кўст қилиб тайёрлашда оталиқ ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг ёрдамлари катта бўлди.

Мактаблар ремонти 8 августдаёқ тўла қўлдан чиқарилди. Райондаги 63 та мактабда ремонт ишлари олиб борилди. 22 та мактабда капитал ва 41 мактабда жорий ремонт ишлари бажарилди.

Бу йил райондаги иккита музика мактаби ҳам ремонт қилиниб, 1 сентябрга тахт қилиб қўйилди. Шунингдек, мактабгача болалар муассасаларида қурилишлар олиб борилди. Ўқитувчиларнинг 30 квартираси ремонти ҳам сифатли бажарилди.

Район мактабларига яна 400 та парта олинди. Билим ўчоқлари ёқилғи билан тўла таъминланди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Район маорифчилари ва оталиқ ташкилотлари катта иш қилдилар. Ҳозир район мактабларида ўқув қўлланмалари ва дарсликларни тарқатиш ишлари қизғин давом этмоқда.

Жойларда мактаб бозорлари ташкил қилинди. Тўйтепада, Бектемир шаҳрида очилган мактаб бозорлари ота-оналар ва ўқувчилар билан гавжум. Киров номли совхоз марказида ўқувчилар формалари, дарсликлар билан савдо қилиш йўлга қўйилди. Шунингдек, жойларда ихтисослаштирилган магазинлар очилди.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ. Район маорифчилари билим ўчоқлари 1975—1976 ўқув йилига тайёр эканлиги ҳақида рапорт бердилар. Бу йил мавжуд 47 та мактабда ремонт ишлари олиб борилди.

Ўқув кабинетлари, устахона, буфет ва ошхоналар тўла жиҳозланди. Янгидан ташкил этилган фан кабинетлари ва устахоналарга зарур ашёлар келтирилди.

Ўқувчиларни контроль ҳисобга олиш ишлари ҳам тугалланди.

БЎКА. Бўкалик маорифчилар ҳам 1 сентябрни ёруғ юз билан қарши олишмоқда. Район мактабларида ремонт ишлари 7 августдаёқ бажариб қўйилди. Қўшимча учта фан кабинети, 20 га яқин устахона очилди.

Умумий таълим фонди ташкил этилди. Моддий ёрдамга муҳтож ўқувчилар аниқланди. Ота-оналар билан ишлаш кенг йўлга қўйилди.

ЎЗБЕКИСТОН граждан авиацияси бошқармаси Сергелидаги авиакорхонасининг коллективи халқ хўжалиги юкларини ташишда намуна кўрсатишяпти. Улар пахтакорларга ҳам яқиндан ёрдам бериб, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда муносиб ҳисса қўшишмоқда. Суратда (чапдан) Ю. Диев, С. Марокин, В. Бадамшин ўртоқлар. Улар беш йиллик программа топшириқларини муддатидан олдин бажариб, эндиликда янги беш йиллик ҳисобига меҳнат қилишяпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

КЛУБЛАР КОНКУРСИ

КПСС XXV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақани пропаганда қилишга бағишланиб Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети клублар, маданият уйлари ва саройлари ҳамда қизил бурчакларнинг республика конкурсини эълон қилди. Конкурс 1975 йил августдан 1976 йил апрелгача ўтказилади.

Конкурснинг асосий вазифаси — социалистик мусобақанинг боришини яққол кўрсатишда, мусобақадош коллективларнинг меҳнат натижаларини таққослашда касаба союзларига қарашли клуб муассасаларининг ролини оширишдан иборат. Конкурс шартларида турли кечалар, ишчиларнинг олимлар ва мутахассислар билан учрашувларини ўтказиш, фан-техника тараққиётига бағишланган лекторийлар ташкил этиш, цехларда клуб кунларини уюштириш, мусобақа ғолиблари портретларидан иборат галлереялар ташкил қилиш тавсия этилади.

КЎЧМА ДЎКОНЛАР

Пискент район матлубот жамияти пахтакорларга савдо хизматини янада яхшилаш мақсадида 7 та автомашина ажратди. Автолавкалар озиқ-овқат маҳсулотларининг барча турлари, ширин-шакар ноз-неъматлар билан савдо қилмоқда.

Шунингдек, 30 дан ортиқ сотувчисиз магазинлар ҳам дала шийпонларида навбатма-навбат ишлаб турибди. Савдо ходимлари пахтакорларга эрталаб соат 8 дан кеч соат 8 гача хизмат қилишмоқда. Пахтакорлар ўзларига керакли бўлган маҳсулотларга олдиндан буюртма беришлари мумкин.

ЯНГИ КОРПУС

Тез орада «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номли тикувчилик фирмасининг ишчи ва хизматчилари ажойиб совға оладилар. Тошкентлик бинокорлар янги маиший хизмат кўрсатиш комплексини фойдаланишга топширадилар.

Янги комплекс биносида мажлислар зали, клуб, ҳунар-техника билим юртининг ўқув хоналари, 350 ўринли ошхона, чойхона жойлашади. Бу ерда, шунингдек парҳездагилар учун махсус зал ва кулинария маҳсулотлари сотиладиган магазин ҳам ишлаб туради.

Келгусида ишчиларнинг иш шароитини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида бичиш цехини реконструкция қилиш мўлжалланмоқда.

ЁНҒОҚ ХОСИЯТИГА БОҚ

Азалдан ота-боболаримиз бу дарахт ва унинг мевасини эъзозлаб келишган. Бу бежиз эмас, албатта. Кексалар ёнғоқнинг фақат мевасидагина эмас, балки барги, танасида ҳам хосият кўп, дейдилар.

Ёнғоқ мевасининг таркибида кўп миқдорда ёғ, оқсил ва фойдали А, В, С витаминлари мавжуд. Ёнғоқ мағзидан яна озиқ-овқат саноатида, турли хил бўёқлар, лак, сиёҳ ва тушь олишда фойдаланилади. Дарахти эса мебелсозликда ишлатилади, кўплаб хил чолғу асбоблари тайёрланади...

Ёнғоққа олимлар ҳам доимо қизиқиш билан қараб келганлар. Меваси таркибидаги шифобахш моддалар туфайли ёнғоқ халқ медицинасида фойдаланилган. Ана шу хусусиятлар туфайли бундан кўп асрлар муқаддам ҳам махсус ёнғоқзорлар барпо этилган.

Бизнинг давримизда ёнғоқнинг хусусиятлари яна ҳам атрофлича ўрганила бошланди. Олимлар унинг таркибида юқорида айтганларимиздан ташқари, яна кўпгина фойдали моддалар борлигини аниқладилар. Кейинги йилларда республикамизда ёнғоқзорларни кенгайтиришга, янгиларини барпо этишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бу ёнғоқзорлар олимлар учун табиий илмий текшириш лабораторияси бўлиб хизмат қилмоқда.

Ёнғоқ таркибини, унинг хусусиятларини ўрганишда Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институти олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Мазкур институтда К. Шамсиев бошчилигидаги илмий ходимлар ёнғоқ кўчатларининг ҳосилдорлигини ошириш устида тинмай изланяптилар. Улар ўз олдиларига Греция ёнғоғидан мағзидаги ёғ таркиби камида 72 процентни ташкил қиладиган йирик мева олишни мақсад қилиб қўйганлар. Яна бир ҳал қилиниши керак бўлган масала турипти: уруғдан униб чиққан оддий кўчат фақатгина 7—8 йилдан кейингина ҳосилга киради, олимлар эса ҳосил бериш даврини 3—4 йилгача қисқартириш ниятидалар.

Шу ўринда ёнғоқларнинг турлари ҳақида бироз тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Ер юзида ёнғоқнинг жуда кўп хиллари мавжуд. Чунончи, Греция ёнғоғининг ўзи жуда кўп турларга бўлинади. Улар орасида, айниқса, болгар, «Идеал», Қозоғистон, тезпишар ўзбек ёнғоқлари эъзозланади. Ҳозир эса синовда Дўрмон ёнғоғи қўл келмоқда.

Илмий текшириш институти ходимлари бутун Ўрта Осиёдан энг яхши ёнғоқ уруғларини йиғиб, институт ва ўрмон хўжалиги ёнғоқзорларида экмоқдалар. Униб чиққан кўчат боғбонларнинг алоҳида эътиборида бўлади. Орадан икки йил ўтиб, кўчат катта дарахтга айлангач, уни умумий боғга ўтказилади. Ҳозир кўчат етиштириладиган майдон институтда 2 гектар, Ўзбекистон ўрмон хўжаликларида эса ҳаммаси бўлиб 16 гектарни ташкил этади. Илмий тадқиқот ишлари 1966 йилда бошланганлигини назарда тутсак, бу яхши кўрсаткичдир.

Тадқиқотлар самараси ҳам дуруст бўлаяпти. Греция ёнғоғининг 80 дан зиёд янги хили олинди ва кенг майдонларда ўстиришга тавсия этилди. Дастлабки синов ёнғоқзорлари Бурчмулла, Тошкент, Чирчиқ, Оҳангарон, Бахмал, Зомин ўрмон хўжаликларида пайдо бўлди. Янги ёнғоқлар ўз ота-боболаридан мағзининг тўқлиги, ширинлиги ва таркибида кўплаб оқсил ва ёғ моддалари борлиги билан фарқ қилади.

Олимлар лабораториясида, шунингдек, бошқа илмий ишлар ҳам олиб борилмоқда. Бўлим мудирининг ўринбосари Э. Азимов бошчилигидаги бир группа илмий ходимлар кеч пишар ва совуққа чидамли уруғ олиш устида изланмоқдалар. Улар Греция ва Манчжурия ёнғоқларини чатиштириб, янги хил кўчат олдилар. Манчжурия ёнғоғининг меваси йирик, лекин териси қалин. Чақиб, мағзини олиш қийин. Аммо, бу ёнғоқда олимларни қизиқтирган хусусият бор: у анча кеч гуллаб, ҳосилга киради, совуққа чидамли. Греция ёнғоғи эса сентябрь — октябрь ойларидаёқ пишади. Совуқ тушди, дегунча баргини тўкади. Пайвандлаш йўли билан олинган янги кўчат Греция ёнғоғидек ширин, мазали, Манчжурия ёнғоғидек кечпишар ва териси қалин мева бериши кутилмоқда. Илмий текширишлар самараси яна уч йилдан сўнг юзага чиқади. Институтда бу натижалар муваффақиятли бўлишига қатъий ишонч боғламоқдалар.

Ўзбекистон шароитида ўрмонзорлар ер таркибини мустаҳкамлайди, ер ости сувлари ҳаракатини режимга солиб туради. Бу борада ҳам ёнғоқзорларнинг роли катта. Шу жиҳатдан ҳам республикамизда ёнғоқзорларни янада кўпайтириш мўлжалланмоқда. Келгусида ўрмонзорларимизнинг катта майдонини ёнғоқзорлар эгаллайди. Бундан эса, табиий кки ёқлама фойда бўлади. Аҳолининг, йилдан йилга ўсиб келаётган халқ хўжалигининг эҳтиёжи қондирилади.

Ёнғоқзорлар яна серқуёш республикамиз халқи меҳмонларга фахрланиб кўрсатадиган зиёратгоҳларидан бирига ҳам айланиб қолади.

Э. ХОХРОВА.

ҚУТЛУҒ ҚАДАМ

«Пахтакор» билан «Арарат» олий лигада 25 марта ўзаро куч синашган. Учрашувларнинг 11 таси «Арарат», 5 таси эса «Пахтакор» футболчилари фойдасига ҳал бўлган. «Арарат» 1973 йилда СССР чемпиони унвонини, 1971 йилда эса чемпионатнинг иккинчи совринини қўлга киритган эди. СССР кубоги учун мусобақаларда ҳам арман футболчилари муваффақиятли қатнашиб, 1973 ва 1975 йилларда барча рақибларидан устун келиб биллур соврин эгаси бўлган эди.

«Пахтакор» футболчилари СССР кубогини қўлга киритган мана шу машҳур команда билан учрашишга алоҳида ҳозирлик кўрдилар. Ўз майдонларида бўладиган бу матчни ҳар томонлама юксак савияда ўтказишга бел боғлаганликлари ўйиннинг дастлабки дақиқаларидаёқ маълум бўлди. Тўғри, учрашув арман футболчиларининг кучли ҳужуми билан бошланди. Бешинчи минутдаёқ улар Филатов дарвозасига жиддий хавф солдилар. Ҳимоячиларимизнинг тезкорлиги билан дарвозамиз даҳлсизлиги сақлаб қолинди. Шундан кейин пахтакорчиларнинг қарши ҳужуми бошланди.

Орадан икки минут ўтар-ўтмас Федоров «Арарат» дарвозабони Абрамян билан юзма-юз чиқди. Дарвозабон зўр қийинчилик билан ҳужумчимиз тепган тўпни қайтара олди. Дақиқа сайин пахтакорчиларнинг ҳужуми кучайиб борди. Улар майдон бўйлаб эркин ҳаракат қила бошладилар.

Биринчи бўлим охирида ҳужумчиларимиз яна зўр куч билан меҳмонлар жарима майдонига ёриб кирдилар. Шошиб қолган ҳимоячилар тўпни дарвоза чизиғидан ташқари чиқариб юбориш билан вазиятни бироз юмшатмоқчи бўлдилар. Лекин бу ўзларига қимматга тушди. Хадзипанагиснинг бурчакдан тепган тўпини Жуков дарвоза томон йўналтирди. Шу дамда Абрамян ноаниқ ўйнаб дарвозадан чиқиб кетган эди. Орқада турган ҳимоячи эса дарвозанинг юқори бурчагига кираётган тўпни қўли билан қайтаришга мажбур бўлди. Судя 11 метрлик жарима тўпи белгилади. Команда капитани Михаил Ан ҳисобни очади.

Иккинчи бўлимда меҳмонлар мағлубиятдан қутилиш учун кўп уриндилар. Лекин пахтакорчилар ҳамжиҳатлик билан ҳаракат қилиб рақиб ҳужумларининг барчасини бартараф эта олдилар.

Ўша кунги баҳсни пахтакорчиларнинг янги устози СССРда хизмат кўрсатган тренер Гавриил Дмитриевич Качалин диққат билан кузатиб ўтирди. Ҳар бир ўйинчининг майдондаги ҳаракатларини ён дафтарчасига ёзиб борди. Муваффақиятли ва муваффақиятсиз якунланган комбинацияларни анализ қилди.

— Иккинчи бўлимда ҳисобни ўзгартириш учун ҳар иккала томон ҳам имкониятларга эга эдилар, — деди у матчдан сўнг журналистларга. — Хадзипанагис қулай вазиятлардач туриб тўпни дарвозага йўналтира олмади ёки шерикларига оширмади. Федоровнинг жон куйдириб қилган ҳаракатлари айрим ҳоларда шериклари томонидан қувватланмади. Ҳимоячилар билан бўлган олишувларда у яккаланиб қолди. Арман футболчилари ҳам имкониятлардан унумли фойдалана олмадилар. Филатов мўлжални ноаниқ олиб дарвозадан уч марта олислаб кетди. Лекин Иштоян ҳам, Маркаров ҳам шу дамда ҳимоя чизиғимиздан тўпни аниқ дарвозага йўналтира олмадилар.

Гавриил Дмитриевич ҳужумчиларимиз ва ярим ҳимоячиларимиз ҳаракатидан мамнун бўлиб гапирди. Ғалабани таъминлашда Федоров билан Жуковнинг ҳиссасини алоҳида таъкидлади. Бундан кейинги учрашувларни ҳам пахтакорчилар кўтаринки руҳ билан ўтказишларига ишонч билдирди.

Олий лига командалари мамлакат чемпионатининг навбатдаги тур учрашувларида «Карпат» «Черноморец» устидан 3:1 ҳисобида ғолиб чиқиб турнир жадвалининг учинчи поғонасига кўтарилди. «Спартак» — «Зенит» 2:2, «Динамо» (Т) — СКА 1:1 ҳисобида якунланди.

Ҳозир олий лига командалари турнир жадвалида қуйидагича жойлашишган.

	У	Ю	Д	М	Т	О
«Динамо» (К)	18	12	4	2	36—15	28
«Торпедо»	20	8	6	6	30—24	22
«Карпат»	20	7	8	5	27—22	22
«Динамо» (М)	20	7	8	5	23—19	22
«Днепр»	19	8	5	6	25—22	21
«Динамо» (Т)	20	8	5	7	22—20	21
«Заря»	19	7	6	6	22—23	20
«Арарат»	20	9	2	9	24—27	20
«Шахтёр»	17	7	5	5	26—18	19
ЦСКА	19	6	7	6	22—20	19
«Черноморец»	20	7	5	8	20—24	19
«Спартак»	19	5	8	6	17—18	18
«Пахтакор»	20	7	4	9	22—29	18
«Локомотив»	20	4	9	7	16—20	17
«Зенит»	19	4	6	9	17—30	14
СКА	20	3	4	13	14—32	10

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Қувноқ стартлар». 19.00 — «Генерал Раҳимов (ҳужжатли телефильм). 19.15 — «АХБОРОТ». 19.30 — «Прогресс» программаси. 20.00 — Халқ контроли экрани. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «АХБОРОТ». 21.00 — Телевизион театр. **Мирмуҳсин. «Умид»** (2-қисм). 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — **«Йўлбарс»** (бадиий фильм). 17.55 — МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — «Бургутча» (болалар учун фильм). 20.30 — Фильм-концерт. 21.20 — Реклама. 21.35 — Тошкент янгиликлари. 21.50 — **Райком секретари»** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20|VIII да **Кўк эшик ортидаги аёл,** 21|VIII да **Кўрмайин босдим тиканни** (Тилла кишанлар).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ҳамқишлоқлар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббат садоси — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Ҳамқишлоқлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сотқинлик кунлари — «ХИВА».

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

19, 23 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ;

Бутуниттифоқ театр артистлари конкурси лауреати КАРИМА УЗОҚОВА;

Солистлар: ДИЛОРОМ ҚАЮМОВА, ГУЛЧЕҲРА ИСМОИЛОВА ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Билетлар сотилмоқда.

«УЗМЯСОРИБТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ШАҲАР УЛГУРЖИ КОНТОРАСИ

омбор мудирлари, катта омборчилар ва омборчилар тайёрлайдиган

2 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга 8—10-синф ҳажмида маълумотли, 22 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — меҳнат стажига қўшилади.

Ўқувчиларга стипендия берилади.

МАШҒУЛОТЛАР —1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Курсларга Тошкент шаҳрига ва Тошкент областининг Орджоникидзе, Калинин, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, районларига прописка қилинганлар қабул қилинади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй. — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация Бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитетининг

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси қошида янги ташкил қилинган

149-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1975—1976 ЎҚУВ ЙИЛИГА ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртида қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрланади: БИЧИҚЧИ, ПОЙАФЗАЛ УСТИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ, ПОЙАФЗАЛ ФРЕЗЕРЧИСИ, ҚОЛИПЛОВЧИ, ҚОҚУВЧИ, ЯРИМ ФАБРИКАТ ВА ТАЙЁР ПОЙАФЗАЛЛАР КОНТРОЛЕРИ, УСКУНАЛАРГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА РЕМОНТЧИ-СЛЕСАРЬ, ЭЛЕКТРИК.

ЎҚИШ МУДДАТИ — БИР ВА ИККИ ЙИЛ.
ЎҚИШЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8—9—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртини тугатганлар Тошкент шаҳридаги 2-пойафзал фабрикасида ишлайдилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртига қабул қилинганлар тўла давлат таъминотида бўладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, маълумоти, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ва паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида (286-форма) справкалар, ўқиш ёки иш жойидан характеристика.

Ҳужжатлар 2 пойафзал фабрикасининг биносида ҳар куни (якшанбадан ташқари) соат 9 дан 17 гача қабул қилинмоқда.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Домбробод массиви, Гавҳар кўчаси, 124-уй. (18-трамвайнинг охирги бекати, 16-троллейбуснинг «Домбробод» бекати, 14, 24-автобусларнинг «2-пойафзал фабрикаси» бекати) Телефонлар: 76-77-24, 76-61-93, 76-54-27.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети

85-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

1975—1976 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тўқувчи, йигирувчи. Ўқиш муддати — бир йил.

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 15 ЁШДАН ЮҚОРИ БЎЛГАН ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Ўқувчилар бепул уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида ишланган тўлиқ иш ҳақи билан таъминланадилар.

Билим юртини муваффақиятли тугатганлар олий ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида гувоҳнома (286-форма) медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см катталикдаги 4 та фотосурат, мактабдан характеристика.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, А. Қаҳҳор кўчаси, 34-уй (9, 11, 14, 24-трамвайлар: 3, 6, 18, 50, 54-автобуслар, 2, 6, 13, 14, 15, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилар саройи» бекати). Телефонлар: 53-39-01, 55-15-57.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02581. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3441.